

Undervisningsministeriet

Bornholms Regionskommune

6. november 2008

Kommissorium: Den fremtidige uddannelses- og institutionsstruktur på Bornholm

1. Baggrund

På grund af Bornholms særlige geografiske placering og demografiske udfordringer i opfyldelsen af 95 % og 50 % globaliseringsmålsætningerne på uddannelsesområdet, er der behov for at skabe en bæredygtig institutionsstruktur på Bornholm. Den skal fremme samarbejdet om de eksisterende bornholmske almene og erhvervsrettede uddannelser, fremme uddannelseskvaliteten og dermed fremover tiltrække interne og eksterne studerende til uddannelse på Bornholm.

Undervisningsministeriet nedsatte derfor i 2006 et "Dialogforum", som havde til hensigt at diskutere problemer og løsningsmodeller for en fremtidig uddannelsesstruktur på Bornholm. Dette er blevet fulgt op af den politiske aftale af 12. juni 2007 om erhvervsakademier, hvoraf det fremgår, at der er behov for særlige løsninger på Bornholm.

På denne baggrund igangsættes nu et udredningsarbejde om en snarlig løsning for en bæredygtig uddannelsesstruktur på Bornholm.

2. Mål for opgaven

Arbejdet om en fremtidig uddannelses- og institutionsstruktur på Bornholm skal bygge videre på det bedste i de nuværende forskelligartede uddannelsesmiljøer, som eksisterer på Bornholms ungdoms- og videregående uddannelsesinstitutioner. Hensigten er at danne en uddannelses- og institutionsstruktur, der giver optimale udviklings- og uddannelsesmuligheder og skaber synergieffekter for alle uddannelser. En ny struktur skal endvidere imødekomme bornholmske elever og studerendes uddannelsesbehov, samt imødekomme efterspørgslen fra det private- og offentlige arbejdsmarked.

Arbejdet skal tilrettelægges således, at ledelse, ansatte og evt. elever og studerende på bornholmske uddannelsesinstitutioner inddrages i en åben proces. Analysen skal fremhæve, hvilke eksisterende positive værdier på uddannelsesinstitutionerne, der skal sikres i den videre arbejdsproces og samtidigt fremhæve hvilke forhold ved de eksisterende uddannelser der kan styrkes.

I forbindelse med løsning af opgaven er der følgende to overordnede spørgsmål, som skal indgå i arbejdet:

2.a. Ny uddannelsesmæssig og institutionel ramme

Der skal udarbejdes forslag til en ny uddannelsesmæssig og institutionel struktur, der organisatorisk kan rumme samtlige eksisterende og nye ungdoms- og videregående uddannelser på Bornholm.

En ny struktur skal være med til at udvikle uddannelser på Bornholm, der imødekommer behovet for kvalificeret arbejdskraft i såvel den private, som offentlige sektor på Bornholm.

Derudover skal en ny struktur medvirke til, at de studerendes behov for et varieret udbud af uddannelses- og studiemiljøer med forskellige identiteter og kulturer opfyldes.

Der skal således udarbejdes forslag til en organisatorisk model, som er baseret på, at der oprettes en ny statslig selvejende uddannelsesinstitution, der varetager følgende opgaver:

- Har alle udbud af almene og erhvervsrettede ungdomsuddannelser på Bornholm, evt. i form af udlagt undervisning på en eller flere af de eksisterende uddannelsesinstitutioner
- Søger om akkreditering af nye videregående uddannelser. Ansøgning om akkreditering af erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser forudsætter partnerskab med et eller flere erhvervsakademier og/eller en eller flere professionshøjskoler
- Herudover kan den nye institution varetage andre opgaver. Disse opgaver skal beskrives nærmere

Den nye uddannelsesinstitution modtager de statslige uddannelsesstøttilskud og skal sikre optimal og sammenhængende anvendelse heraf.

Indenfor rammen af en organisatorisk model med oprettelsen af en ny statslig selvejende uddannelsesinstitution, er der mulighed for at opstille mange forskellige organisatoriske modeller, der varierer fra en helt central styret model til en model med udstrakt grad af økonomisk, pædagogisk og administrativt selvstyre for uddannelserne. I forbindelse hermed kan der opstilles flere forskellige modeller i forhold til, i hvor høj grad der ønskes integrerede lærerkorps og uddannelsesforløb uddannelserne imellem. De enkelte uddannelser vil dog uanset valg af model skulle bevare deres uddannelsesmæssige identitet og særpræg, og deres kvalitet skal sikres.

Ansættelse af leder for den nye institution skal ske efter eksternt opslag. Den nye leder skal have stor erfaring fra uddannelsesverdenen, herunder solid erfaring med ledelse af uddannelser og institutioner, samt erfaring med fusioner af uddannelsesinstitutioner med bevarelse og udvikling af forskellige uddannelsesmiljøer.

2.b. Bygningsmæssige fællesskaber

Der skal opstilles en eller flere modeller for muligheder for at skabe bygningsmæssige fællesskaber for ungdoms- og videregående uddannelser på Bornholm, herunder muligheder for at det kan ske i form af en campus. Dette skal sikre optimale muligheder for et fagligt, pædagogisk, ledelsesmæssigt og administrativt samarbejde på tværs af uddannelserne.

Endvidere skal det undersøges, om der kan skaffes bomuligheder i form af kollegier og lejligheder for studerende og lærere fra Bornholm og udefra.

3. Delaspekter, der skal undersøges og beskrives

Modellen skal overordnet indeholde en beskrivelse af institutionens opgaver, sammensætning af bestyrelsen og faglige udvalg. Endvidere skal det beskrives i modellen, hvorvidt den indeholder flere varianter eller forskellige overgangsordninger for de eksisterende institutioner. I forbindelse med arbejdet skal følgende undersøges og beskrives:

1. Synergier ved fælles institutionel ramme og bygningsmæssige fællesskaber:

Med udgangspunkt i den nuværende situation skal det beskrives, hvorledes en ny institutionel ramme og nye bygningsmæssige fællesskaber kan medvirke til en faglig udvikling, pædagogisk fornyelse, etablering af et tværinstitutionelt ledelsesniveau og et administrativt samarbejde.

I denne forbindelse skal det undersøges, om 10. klasse og UU-centre ligeledes bør placeres fysisk i bygningsmæssige fællesskaber, og om der kan indtænkes andre funktioner i bygningerne.

Endvidere skal det beskrives, hvilke forbedringer og fornyelser der kan forventes ved et campusmiljø og ved nye bomuligheder for studerende og lærere.

2. Finansiering og økonomiske stordriftsfordele

Det økonomiske grundlag for en fælles institutionsstruktur skal beskrives, herunder udgifter til etablering og drift samt andre fremtidige udgifter. Endvidere skal muligheder for private anlægstilskud undersøges.

Derudover skal økonomiske rationaliseringsgevinster og stordriftsfordele for en mulig model beskrives. I en sådan beskrivelse skal der bl.a. indgå økonomiske fordele ved sikring af flere elever på de bornholmske uddannelsesinstitutioner, mulighed for tværinstitutionel lærer anvendelse, fælles administration, et tværinstitutionelt ledelsesniveau og bygningsmæssige fællesskaber. I en undersøgelse bør de indhøste erfaringer med administrative fællesskaber fra hele landet ligeledes inddrages.

Derudover skal ejerforholdene for de eksisterende bygninger indgå i analysen, herunder eventuelle ejerskift.

4. Arbejdsproces og tidsplan

Der nedsættes en styregruppe, som har til opgave at lede processen og komme med forslag til en model for en samlet institutionsstruktur på Bornholm. Styregruppen består af:

- Bjarne Kristiansen (Borgmester, Bornholms Regionskommune)
- Lars Goldsmidt (Bestyrelsesformand, Bornholms Gymnasium)
- Kirsa Ahlebæk (Bestyrelsesformand, VUC)
- Ingolf Lind-Holm (Bestyrelsesformand, Bornholms Erhvervsskole)
- Per Hansen (Afdelingschef, Undervisningsministeriet)

Endvidere nedsættes et sekretariat for styregruppen, som varetager administrative opgaver for styregruppen. Sekretariatet ledes af Undervisningsministeriet. Leder af Bornholms Akademi Jens Gunst er fra Bornholmsk side tovholder.

Dialogforum fra 2006 skal bestå som et forum, der kan indgå i åben dialog omkring styregruppens foreslåede model. Dialogforum består af bestyrelsesformænd og rektorer fra samtlige ungdoms- og videregående uddannelsesinstitutioner, der udbyder uddannelse på Bornholm. Endvidere består dette forum af en repræsentant fra Bornholms Regionskommune, en repræsentant fra Bornholms Akademi, en repræsentant fra Center for Regional- og Turismeforskning, en repræsentant fra Bornholms Vækstforum og en repræsentant fra Undervisningsministeriet.

Der kan nedsættes mindre arbejdsgrupper med deltagere fra styregruppen, sekretariatet og dialogforummet efter behov i arbejdsprocessen.

Der skal løbende i processen være størst mulig åbenhed om arbejdet og de enkelte løsningsmuligheder overfor samtlige berørte parter, herunder bestyrelsesformænd, ledelse og medarbejdere på bornholmske institutioner.

Arbejdet afrapporteres senest april 2009 med videre indstilling til politisk beslutning i Bornholms Regionskommune og Undervisningsministeriet/ Folketinget.

5. Økonomi

Det er forudsat, at arbejdet med den fremtidige uddannelses- og institutionsstruktur på Bornholm finder sted inden for de nuværende økonomiske rammer i staten og kommunerne.